

DUMINICA A 29-A DUPĂ RUSALII

A celor zece leproși

APOSTOL COLOSENI 1, 12-18

Fraților, mulțumim cu bucurie Tatălui celui ce ne-a învrednicit pe noi să luăm parte la moștenirea sfinților, întru lumină. El ne-a scos de sub puterea întunericii și ne-a strămutat în împărăția Fiului iubirii Sale, întru Care avem răscumpărarea prin sângele Lui, adică iertarea păcatelor. Acesta este chipul lui Dumnezeu celui nevăzut, mai întâi născut decât toată făptura.

Pentru că întru El au fost făcute toate, cele din ceruri și cele de pe pământ, cele văzute și cele nevăzute, fie tronuri, fie domnii, fie începătorii, fie stăpânii. Toate s-au făcut prin El și pentru El. El este mai înainte decât toate și toate prin El sunt așezate. Și El este capul trupului, al Bisericii; El este începutul, Întâiul-Născut din morți, ca să fie El Cel dintâi întru toate.

EVANGHELIA LUCA 17, 12-19

În vremea aceea, intrând Iisus într-un sat, L-au întâmpinat zece bărbați leproși, care au stat departe și care au ridicat glasul, zicând: Iisuse, Învățătorule, miluiește-ne! Și, văzându-i, El le-a zis: Duceți-vă și vă arătați preoților. Dar, pe când ei se duceau, s-au curățit. Iar unul dintre ei, văzând că s-a vindecat, s-a întors, cu glas mare slăvind pe Dumnezeu. Și a căzut cu

fața la pământ la picioarele lui Iisus, mulțumindu-I. Iar acela era samarinean. Și răspunzând, Iisus a zis: Oare nu zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sunt? Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decât numai acesta, care este de alt neam? Și i-a zis: Ridică-te și du-te! Credița ta te-a mântuit!

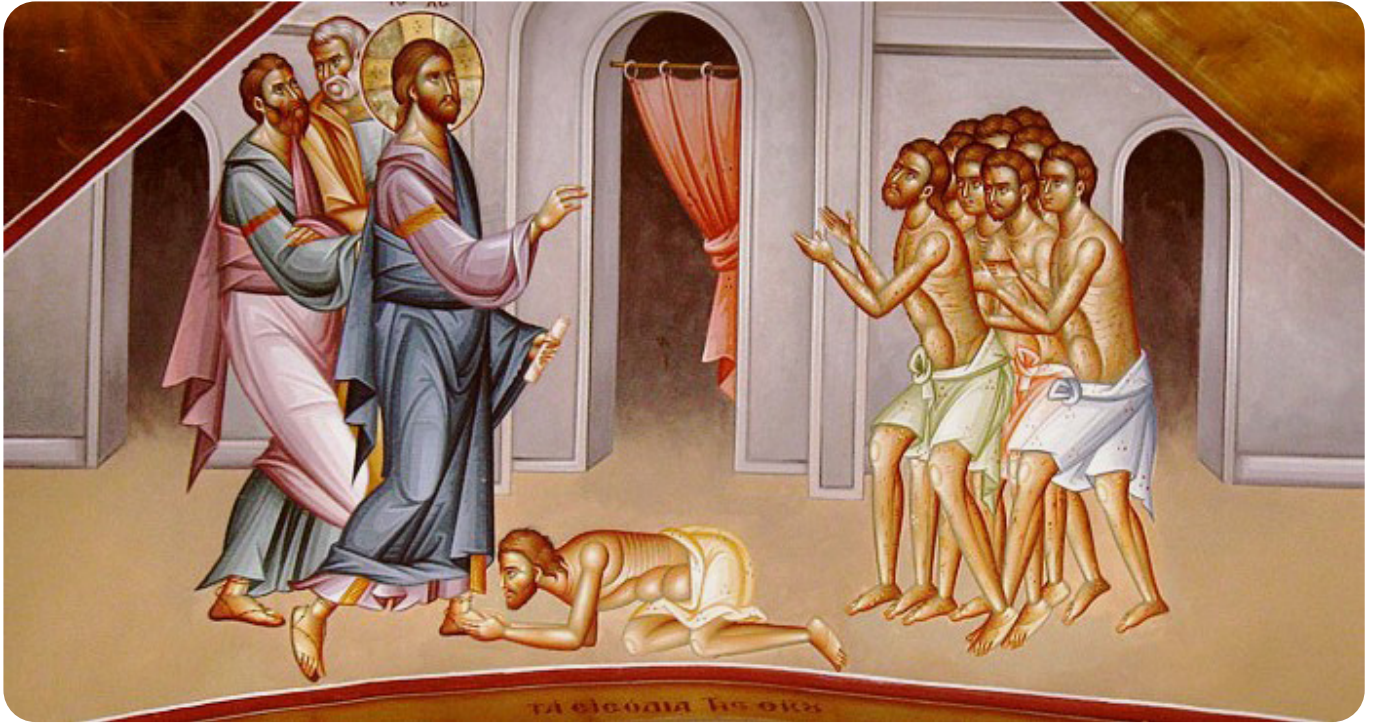
TĂLCUIRE

Despre curățirea leprei

[...] S-a scris în Levitic: «Și a grăit Domnul către Moise, zicând: Aceasta e legiuirea pentru lepros. În ziua în care se va curăți va fi dus la preot. Și va ieși preotul afară din tabără și va vedea preotul că s-a vindecat rana leprei de pe lepros. Și va jertfi preotul. Se vor lua de la cel curățit două păsări vii și curate și un lemn de cedru și fir roșu răsucit și isop. Și va jertfi preotul și vor junghia una din păsări într-un vas de lut, în apă curgătoare. Apoi va lua pasărea vie și lemnul de cedru și roșul răsucit și isopul și le va înmuia cu pasărea cea vie în sângele păsării înjunghiate în apă curgătoare. Și va stropi de șapte ori pe cel curățit de lepră și curat va fi. Și va slobozi pasărea cea vie în câmp. Și va spăla cel curățit hainele lui. Și se va rade tot părul lui și se va scălda în apă și se va curăți. Și după acestea va intra în tabără și va petrece în afara casei lui șapte zile. Iar

în ziua a șaptea va rade tot părul capu-lui și barba și sprâncenele și tot părul lui și va spăla hainele lui și va scălda trupul lui în apă și curat va fi» (Lev. 14, 1 – 9).

[...] Privește taina în cele scrise în lege, ca în umbre. Se aducea leprosul la preotul legii ce stătea în afara ușii cortului. Și acolo văzându-se boala retrasă și arătându-se că se va sfârși, se în-deplinesc cele ale curățirii, după cum rânduise dătătorul legii. Căci «se luau două păsări curate, un lemn de cedru și un fir roșu împletit», în chip de sfoară și un isop, care avea și el chip de iarbă. Apoi se tăia una din păsări în apă, iar cealaltă se afunda împreună cu cele puse în apă și în sângele celei omorâte. Pe urmă, aceasta nesuferind nimic, era slobozită. Apoi preotul stropind de șapte ori cu apă pe cel ce fusese bolnav de lepră, îl declara liber de cele la care îl su-punea legea. I se rădea apoi părul și intra în sfârșit neîmpiedicat în tabără și în casa lui, după ce rămânea șapte zile afară.

Vindecarea celor zece leproși

Lepra spirituală

Acestea însemnau că noi cei de odinioară am purtat moartea păcatului și am fost întinați de sălbăticia multelor feluri de patimi și ne-am îmbolnăvit ca de o lepră spirituală, rătăcind și slujind zidirii, am fost aduși la Hristos, Preotul Cel Mare și Sfânt și fără de răutate, după cuvântul fericitului Pavel (Evr. 7, 26). Am fost aduși de Dumnezeu și Tatăl, căci a spus Hristos vorbind Iudeilor: «Nu murmurați, ni-menea nu poate să vină la Mine de nu-l va atrage pe el Tatăl, Care M-a trimis pe Mine» (Ioan 6, 65). Dumnezeu și Tatăl aduce pe cei bolnavi prin puterea Lui la Fiul (trad. latină: prin Fiul). Căci Fiul a venit ca să vindece pe cei zdrobiți cu inima și să deschidă ochii orbilor, ca părăsind moliciunea și slăbiciunea în împlinirea celor plăcute lui Dumnezeu, să avem inima atotlucrătoare și iubind faptele bunătății, să dobândim o viețuire slăvită și minunată. Și recunoscând astfel pe Stăpânul adevărat și prin fire, să zicem după cuvântul Psalmistului: «Binecuvintează suflete al meu pe Domnul, pe Cel ce curățește toate fărădelegile tale, pe Cel ce vindecă toate bolile tale și izbăvește de stricăciune viața ta și pe Cel ce te încununează cu milă și cu îndurări» (Ps. 102, 1-2).

Chipul celor două păsări

Observă cum e adus cel ce pătimește de lepră la preotul ce se află în afara porții și departe de tabără.

Căci aflându-ne noi ca aruncați și viețuind în afara cetății sfinte și sfințite, adică a Bisericii lui Dumnezeu, a venit la noi Hristos având asemănarea cu noi. Și cercetându-ne, ne-a curățit prin Sfântul Botez și prin trupul Lui. Căci S-a jertfit pentru noi și ni S-a arătat leac mântuitor, întrucât a primit și El să pătimească pentru noi moartea pe lemn. Aceasta ni s-a arătat ca în umbră în Sfintele Scripturi. Căci «se iau două păsări ca păsări curate». Era și aceasta un chip al lui Hristos Cel de sus, din cer. Căci pasărea zboară, în văzduh. Iar Emanuil a pogorât la noi de sus, din ceruri. Căci așa și spune: «Nimenea nu s-a suit la cer, decât Cel ce S-a pogorât din cer, Fiul lui Dumnezeu» (Ioan 3, 13). Dar scrie și înțeleptul Ioan: «Cel ce vine de sus, este deasupra tuturor» (Ioan 3, 13).

Iar păsările sunt curate. De fapt Domnul este cu adevărat curat și neîntinat, necunoscând păcatul. Și nu spunem că înțelegem doi Hristoși, deși se vorbește de două păsări. Cuvântul cuprinde înțelesul clar și necesar. Căci Unul Născut fiind Dumnezeu după fire, a purtat trupul din Sfânta Fecioară și «s-a compus» ca din două, înțeleg din firea cea mai de sus și din umanitate, în mod negrăit și mai presus de minte. Dar e un Domn Iisus Hristos. Deci cuvântul înfățișează convergența celor două într-unul. Legea dă de înțeles prin cele două păsări în mod felurit taina lui Hristos.

Chipul lemnului de cedru și al isopului

A mai spus că trebuie să ia și un lemn de cedru. Acesta e încă un chip al Sfântului Său Trup, care nu avea să sufere stricăciunea (coruperea). Căci acest lemn nu putrezește. Iar isopul e chipul Sfântului Duh care are lucrare fierbinte, prin care ne facem «fierbinți cu duhul», ștergând necurăția din măruntaie (Rom. 12, 11). Căci isopul este o iarbă caldă prin fire și în stare să șteargă necurăția umflată și rece îngrămadită în măruntaie. Aceasta înseamnă că Hristos ne eliberează, precum am spus, prin lucrarea Duhului de patimile ascunse înlăuntrul minții.

Cu înțeles se ia pe lângă această iarbă și apa curgătoare. Căci am fost botezați «în Duhul Sfânt și în foc» (Matei 3, 11; Luca 3, 16), după cum s-a scris. Pentru că e caldă, precum am spus, iarba aceasta și închipuiește lucrarea Duhului.

Chipul firului roșu împletit

Iar roșul împletit dă de înțeles iarăși prin sine modul întrupării Unuia Născutului. Căci Cuvântul fiind Dumnezeu, S-a împletit oare-cum cu carnea și sângele. Iar roșul închipuiește sângele și carnea. Căci se văd și sunt de aceeași culoare. Se taie deci pasărea în apă curgătoare, în care cea rămasă, împreună cu celelalte, se afundă și apoi e slobozită fără să pătească nimic, precum am spus mai înainte. Aceasta înseamnă că Hristos s-a jertfit pentru noi, dar era Același și în moarte și mai presus de moarte. «Căci a fost omorât cu trupul, după cum s-a scris, dar a fost făcut viu cu duhul, cu care s-a coborât și a propovăduit și duhurilor din închisoare, care odinioară nu ascul-taseră» (I Petru 2, 18-19). Întrucât se înțelege că S-a făcut om, a răb-dat moartea; iar întrucât este cu adevărat viața și din viață, S-a arătat mai presus de moarte. Și pasărea vie s-a afundat în moartea celei omorâte. Legea dă de înțeles prin ghicitoră că Cuvântul fiind după fire viață și din viață, Își însușește moartea propriului trup. Căci nu era străin de el trupul asumat, ci al Lui propriu.

Sfânta Nina, cea întocmai cu Apostolii și luminătoarea Georgiei

Chipul stropirii de șapte ori

Apoi leprosul fiind stropit de șapte ori cu apă era eliberat de condamnările la care era supus din cauza leprei de care a suferit. Aceasta dădea de înțeles că și pe noi Hristos ne va face, cum am spus, curați, sfințindu-ne prin Sfântul Botez. Aceasta socotesc că o arată stropirea înșeptită. Aceasta a înțeles-o fericitul Pavel spunând: «Unde s-a înmulțit păcatul, a prisosit harul» (Rom. 5, 20). Așadar, prin stropirea înșeptită se dă de înțeles bogăția harului și puterea lui desăvârșită de-a curăți.

Chipul raderii părului

Iar leprosul curățit prin stropire, era ras de păr. Căci curățiți prin Sfântul Botez, lepădăm și cele ce odrăslesc din trup, adică plăcerile sădite în noi, înțelese prin chipul perilor, împreună cu celelalte păcate, iar aceasta o lucrează în noi Hristos. Căci El este cuvântul viu și lucrător și foarte ascuțit în tăierea păcatelor și în eliberarea minții de necurăția patimilor (Evr. 4, 12).

Chipul intrării în tabără dar nu și în casă

Iar odată ras, leprosul intră în tabără, dar încă nu și în casa lui. Căci curățiți, cum am spus, intrăm în legătură cu sfinții, conviețuim cu ei în neamul cuvios și sfințit. Intrăm astfel și în casa lui Dumnezeu, dar încă nu în locașurile de sus. Căci acest dar le e rezervat sfinților pentru veacul viitor. De aceea cel curățit intrând în tabără, va pe-trece șapte zile în ea și apoi va intra și în casa lui. Căci după veacul de față având curăția cea prin Hristos, ne vom odihni și în locașurile de sus. Căci fiecare dintre cei sfințiți va primi moștenirea rânduită lui ca pe propria casă. Căci nu se dau îndată cununile celor ce au crezut. Ci chemarea lor e unită cu nădejdea bună-tăților și cu arvuna Duhului. Dar la timpul său le va străluci harul și sfârșitul (împlinirea) nădejzii în Hristos, prin Care și cu Care slavă lui Dumnezeu și Tatăl împreună cu Sfântul Duh în vecii vecilor. Amin.

Sf. Chiril al Alexandriei, în P.S.B. 39, trad. și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, EIBMBOR, București, 1992, pp. 383-389

Îngrijirea bolnavilor este poruncă dumnezeiască și datorie socială

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2024 drept Anul omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor și Anul comemorativ al tuturor Sfinților tămăduitori fără de arginți, avându-se în vedere necesitatea unei intensificări a îngrijirii celor aflați în suferință sufletească și trupească. În fiecare an adâncim duhovnicește, teologic și faptic una dintre temele pe care Biserica le consideră prioritare în pastorație. Dacă anul trecut, 2023, în centrul preocupărilor noastre misionare și cultural-sociale a fost pastorația persoanelor vârstnice, este firesc ca anul acesta să extindem lucrarea noastră pastorală, intensificând tot mai mult, în cuvânt și faptă, pastorația și îngrijirea bolnavilor.

...Slujirea sacerdotală a cuprins dintotdeauna și datoria clericilor de a se îngriji de cei bolnavi, ca o împlinire a poruncii Domnului Iisus Hristos dată ucenicilor Săi trimiși la propovăduire: „Tămăduiți pe cei neputincioși, înviați pe cei morți, curățiți pe cei leproși, pe demoni scoateți-i; în dar ați luat, în dar să dați” (Matei 10, 8). Slujitorii Bisericii au misiunea de a prelungi în spațiu și timp lucrarea Domnului Iisus Hristos: „Și Iisus străbătea toate cetățile și satele, învățând în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia Împărăției și vindecând toată boala și toată neputința în popor” (Matei 9, 35). De fapt, vedem că Dumnezeu dorește să vindece omul în integralitatea ființei sale, primirea învățaturii fiind ea însăși condiție pentru vindecare, iar din Sfânta Scriptură înțelegem limpede că vindecarea trupului este semnul unei vindecări mult mai profunde, care este iertarea păcatelor (cf. Marcu 2, 10-12). Biserica, primind porunca tămăduirii și a îngrijirii bolnavilor de la Domnul Iisus Hristos, se străduiește să o îndeplinească având grijă de cei aflați în suferință și însoțindu-i cu rugăciunea ei, cerând ajutorul lui Hristos, Doctorul sufletelor și al trupurilor.

...Domnul Iisus Hristos, așa cum ne învață Sfânta Scriptură și scrierile Sfinților Părinți, este Doctorul sufletelor și al trupurilor, El fiind, în același timp, doctor și medicament (medicus et medicamentus)¹, așa cum anunțau mai înainte profeții Vechiului Testament, zicând: „El a luat asupra-Și durerile noastre și cu suferințele noastre S-a împovărat” (Isaia 53, 4). Însă

Domnul Iisus Hristos nu a venit în lume doar pentru o simplă însănătoșire a omului, ci spre a-i dăruia viața cea veșnică (cf. Ioan 11, 25). De aceea, „scopul Bisericii nu este să dea lumii un mod de a supraviețui sau de a dobândi o viață cât mai lungă, ci viața care biruiește moartea”². Hristos Însuși este medicament, Sfânta Euharistie fiind leac nu doar pentru tămăduirea sufletului și a trupului, ci și spre iertarea păcatelor și viața de veci (cf. Ioan 6, 54).

Astfel, Domnul Iisus Hristos este principalul nostru model pentru îngrijirea bolnavilor: El dăruiește prelungirea vieții pământești prin lucrările Sale minunate, ca semne ale Împărăției cerurilor, ca Samarinean milostiv, El a venit la omul aproape mort „și, văzându-l, i s-a făcut milă și, apropiindu-se, i-a legat rănilor, turnând pe ele untdelemn și vin” (Luca 10, 34), iar prin ascultare smerită până la moarte Se jertfește pe Sine pe Cruce, pentru a vindeca păcatul neascultării lui Adam și pentru a birui moartea prin înviere (cf. Filipeni 2, 7).

Domnul Iisus Hristos, Maica Sa și Sfinții tămăduitori fără de arginți sunt adevărații vindecători ai bolnavilor, de multe ori, inspirând lucrarea medicului, care tratează. Diversele vindecări realizate de sfinți în lume sunt recunoscute ca fiind manifestările unui har deosebit pe care îl primesc în dar de la Dumnezeu și îl oferă mai departe, tot ca dar. Dintre sfinții taurmaturgi, unii au studiat știința medicală a epocii lor și au vindecat bolnavii atât cu medicamente, cât și cu harul Sfântului Duh, prin rugăciune. Alții din această categorie nu au studiat medicina, însă li s-a dăruit harul de a tămădui. Pe aceștia credincioșii au ajuns să-i venereze ca vindecători minunați, iar alții au fost incluși în categoria sfinților tămăduitori datorită vindecărilor minunate săvârșite după moartea lor, prin puterea harului dăruit de Dumnezeu sfintelor moaște. Toți aceștia au o trăsătură comună: harul dăruit fiecăruia pentru a vindeca omul aflat în boală. Ei sunt numiți „doctori sau tămăduitori fără de arginți” (ἀνάργυροι), întrucât nu au cerut niciodată plată pentru vindecările lor.

Primul medic al Bisericii apostolice amintit de Sfântul Apostol Pavel în epistolele sale este „Luca,

doctorul cel iubit” (Coloseni 4, 14), adică Sfântul Apostol și Evanghelist Luca, autorul Evangheliei a treia și al cărții Faptele Apostolilor. Tot ca tămăduitoare, din aceeași perioadă de început a creștinismului, trebuie amintită Sfânta Mare Muceniță Tecla, cea întocmai cu apostolii, ucenică a Sfântului Apostol Pavel. Din primele patru secole sunt și cei doisprezece Sfinți tămăduitori fără de arginți pomeniți liturgic la Proscomidie: Cosma și Damian, Chir și Ioan, Pantelimon și Ermolae, Samson și Diomid, Mochie și Anichit, Tala-leu și Trifon, alături de alți sfinți tămăduitori din primele secole: Sfântul Grigorie Taumaturgul, Sfântul Ierarh Spiridon, Sfântul Ierarh Partenie de Lampsakos, Sfântul Ierarh Meletie, Arhiepiscopul Antiohiei, sau de alți mari sfinți taumaturgi mai noi, dar foarte iubiți de credincioși ca: Sfântul Ierarh Nectarie de la Eghina, Sfântul Ierarh Luca, Arhiepiscopul Crimeei, Sfântul Gherasim din Kefalonia sau Sfântul Cuvios Nichifor Leprosul. Toți acești sfinți tămăduitori și mulți alții oferă speranță celor fără de speranță, dăruiesc vindecare acolo unde medicii nu pot vindeca boli grele. Sfinții taumaturgi, ca membre ale Trupului tainic al lui Hristos, Îl fac cunoscut lumii pe Domnul Iisus Hristos ca fiind Doctorul cel Mare, care le-a dăruit și lor darul vindecărilor, așa cum inmografia Bisericii noastre ne învață, zicând: „Ce vă vom numi pe

voi: Doctori ce vindecați sufletele și trupurile, tămăduitori de patimi nevindecate, care în dar tămăduiți pe toți, luând darurile de la Mântuitorul Hristos, Cel ce dăruiește nouă mare milă”³.

În concluzie, să nu uităm că sănătatea este un dar de la Dumnezeu, nu un drept, iar acest dar trebuie păzit, îngrijit și sfințit. Dacă l-am pierdut, trebuie să-l căutăm cu multă credință și speranță, rugându-ne lui Dumnezeu, Maicii Domnului și Sfinților tămăduitori fără de arginți, să ne vindece sufletul de păcate și trupul de boli, spre slava Preasfintei Treimi și a noastră mântuire.

† Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române,
Cuvânt rostit în Catedrala Patriarhală cu prilejul
proclamării anului 2024 drept „Anul omagial al pasto-
rației și îngrijirii bolnavilor” și „Anul comemorativ al
tuturor Sfinților tămăduitori fără de arginți”,
luni, 1 ianuarie 2024.

Note:

1. Aurelius Augustinus, Sermo 329, 1-2, în: PL 38, 1.454-1.455.
2. Georgios Mantzaridis, Morala creștină, vol. II, trad. de diac. Cornel Constantin Coman, București, Ed. Bizantină, 2006, p. 4.
3. Slava Stihoavnei, Vecernia la prăznuirea Sfinților și făcătorilor de minuni, doctori fără de arginți, Cosma și Damian, din Asia, luna noiembrie, ziua întâi, în: Mineiul pe noiembrie, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2017, p. 9.

CÂNȚAȚI DOMNULUI TOT PĂMÂNTUL

Troparul Sfinților Cuvioși Mucenici din Sinai și Rait

Glasul 4

*Dumnezeul părinților noștri Care faci pururea cu noi după blândețile Tale,
nu îndepărta mila Ta de la noi; ci, pentru rugăciunile lor,
în pace îndreptează viața noastră.*

Troparul Sfintei Nina

Glas 4

*Slujitoare a cuvântului dumnezeiesc, cea întocmai cu Apostolii, Nina, lui
Andrei cel întâi chemat și altor apostoli în apostolească propovăduire te-ai
asemănat, luminătoarea Iviriei și alăută a Duhului Sfânt, roagă-L pe Hris-
tos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.*

Sf. Cuv. Mucenici din Sinai și Rait

GÂNDUL ZILEI

„Cea mai mare faptă bună este a îngriji de cei bolnavi. Mare lucru este a ne alătura cu cel ce pătimește, să luăm parte la durerea lui.”

PĂRINTELE PAISIE OLARU